

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-01-31	11	15
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	542
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	426

jankf20

Dnr 10.842-008

Medborgarförslag om att kommunen inte upphandlar eller köper in burägg

Bilaga:
Reservation

Ärendebeskrivning

Lena Ahlman anför följande i ett medborgarförslag 2010-12-23.

Kommunen är viktiga aktörer på konsumentområdet. Enligt min mening är det viktigt att vår kommun är med och jobbar för att djurskyddslagen följs på ett så bra sätt som möjligt. I det här fallet tänker jag på burhönsen. Det kan man göra genom att välja bort buräggen i sina upphandlingar och inköp. Vår kommun bör bli en buräggsfri kommun.

Mitt förslag är alltså att kommunen fattar beslut om att av djuretiska skäl inte upphandla eller köpa in burägg.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

- överlåta till kommunstyrelsen att besluta i ärendet.

Miljönämndens yttrande

Observera att de produktionsmetoder som här beskrivs alla är lagliga och tillåtna enligt djurskyddslagarna.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	543
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	427

jankf20b

När en konsument köper svenska ägg finns det fyra möjliga koder på äggen enligt följande:

- 0 = ekologiska hönor
- 1 = frigående hönor utomhus
- 2 = frigående hönor inomhus
- 3 = hönor från inredd bur

De fyra olika siffrorna visar på de olika produktionsmetoder som finns. SE visar att äggen kommer från Sverige.

Medborgarförslaget riktar in sig på ägg från produktionsmetod 3, hönor från **inredda burar**.

Produktionsmetoder

Vad som skiljer sig mellan de olika produktionsmetoderna.

Inredd bur

Bilder från Svenska Ägg

Principskiss: Tillgång till rede, sandbad, sittpinne, klonötare, vattennipplar, automatisk utfodring. Jordbruksverket skriver 2009; "I Sverige är det i dag tillåtet att ha högst 16 värphöns per bur. De burar som i dag finns på marknaden i Sverige har plats för 8-10 höns." Ägg märkta med siffran 3.

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Arbets- och personalutskottet

Beslutsdatum

Paragraf

Sida

2011-11-14

238

544

2011-10-17

200

428

jankf20c

Frigående inomhus

Principskiss: Frigående inomhus, tillgång till sittpinnar, redan, sandbad, vattennipplar. Produktionssystemen finns med en våning eller med flera våningar. Maximalt 9 höns per m² tillgänglig area i envåningssystem och fler än så om det är ett flervåningssystem. Ägg märkta med siffran 2.

Frigående inomhus och utomhus

Principskiss: Som frigående inomhus men med tillgång till utevistelse. Ägg märkta med siffran 1.

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Arbets- och personalutskottet

Beslutsdatum

Paragraf

Sida

2011-11-14

238

545

2011-10-17

200

429

jankf20d

Ekologisk

Principskiss: Frigående inomhus och utomhus. Tillgång till minst 4 m² betesmark per höna. Maximalt 6 höns per m² tillgänglig area. Flocken får högst bestå av 3000 hönor. Hönsen ska ha ett KRAV-godkänt värphönsfoder. Ägg märkta med siffran 0.

Hönsens naturliga beteende

Genom att studera hönsens vilda släktingar har man kommit fram till hur det naturliga beteendet ser ut. Liksom övriga husdjur i lantbruket är hönsen flocklevande. Det är en förutsättning för att kunna hålla djur i större grupper.

Hönsen är anpassade till ett li Röd djungelhöna Foto: JJ Harrison

därför är flygförmågan ganska dålig.

Hönsen lever i små revir som tuppen försvarar mot intrång från andra inom samma art.

En naturlig hönsgrupp består av en tupp, 5–6 hönor och deras kycklingar. Hönsen vilar och sover sittande på grenar ca 1–1,5 meter över marken. Genom att vila på grenar minskar risken för att bli upptäckt av rovdjur från marken. Inom reviret utses ett speciellt övernattningsträd beläget på en skyddad plats dit flocken beger sig i skymningen. Fåglarna har lärt sig att det är bäst att sitta

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	546
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	430

jankf20e

tyst och stilla uppe i ett träd för att skydda sig mot rovdjur som jagar om natten. De sitter tätt tillsammans, normalt på samma plats och med samma grannar intill sig, natt efter natt.

Bedömning av möjligheterna till ett naturligt beteende med de olika produktionsmetoderna

Baserat på hur hönsen uppför sig i det vilda så är möjligheterna till ett någorlunda naturligt beteende ej möjligt att uppnå i ett burhönssystem. Det ekologiska produktionssystemet förefaller vara det som bäst tillgodoser hönsens naturliga beteenden med större plats samt tillgång till betesmark. Burhönssystemet är det system som i minst grad tillgodoser hönsens naturliga beteenden.

Näbbtrimning

I Sverige är näbbtrimning förbjudet i alla produktionssystem men är tillåtet i en del andra EU-länder, även i EU-ekologisk produktion. Näbbtrimning innebär att spetsen på över- och undernäbben klipps av på kycklingar och höns, något som har motiverats som lösning på problem som fjäder-plockning och kannibalism.

Miljöstyrningsrådet

Miljöstyrningsrådet har i sina kriterier för upphandling av ägg baskrav och avancerade krav. Baskraven klarar även burhönssystemen i Sverige. Ett annat baskrav som kan ställas är att näbbtrimning inte ska förekomma.

Det finns baskrav för EU-ekologisk produktion där det sägs att höns för äggproduktion **bör** ha tillgång till utevistelse och bevuxet bete för att tillgodose hönans behov av sysselsättning.

I de avancerade kraven ställs krav på att hönsen **ska** ha tillgång till utevistelse och bevuxet bete för att tillgodose hönans behov av sysselsättning samt att minst en tredjedel av värphönsens inomhusyta ska utgöras av ströbädd.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	547
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	431

jankf20f

Vad andra kommuner gjort

Växjö kommun har fattat beslut i kommunfullmäktige i september 2010 att: "Kommunfullmäktige uttalar dessutom att i framtida upphandlingar av ägg kommer Växjö kommun att ställa krav i enlighet med miljöstyrningsrådets rekommendationer. Dessa rekommendationer innebär dels krav på ekologisk produktion enligt förordning 834/2007 och märkning av ekologiska produkter, dels längre gående krav såsom att höns för äggproduktion har tillgång till utevistelse och bevuxet bete för att tillgodose hönans behov av sysselsättning och att minst en tredjedel av värphönsens inomhusyta utgörs av ströbädd."

De krav som Växjö avser att ställa vid nästkommande upphandling är det som miljöstyrningsråden beskriver som ett avancerat krav.

Miljökontoret föreslår miljönämnden att tillstyrka medborgarförslaget. Miljönämnden föreslås även besluta att föreslå att Luleå kommun vid nästa upphandlingstillfälle nyttjar miljöstyrningsrådets baskrav samt avancerade krav för ägg vilket innebär ekologisk produktion med säkerställd utevistelse med bete och förbud mot näbbtrimning.

Miljönämnden beslutar tillstyrka medborgarförslaget. Miljönämnden beslutar även att föreslå att Luleå kommun vid nästa upphandlingstillfälle nyttjar miljöstyrningsrådets baskrav samt avancerade krav för ägg vilket innebär säkerställd utevistelse med bete och förbud mot näbbtrimning.

Vid miljönämndens sammanträde yrkar Nihad Zara (M), Emil Åkerström (M), Gunnar Nilsson (KD), Susanna Lindberg (FP), Per Tjärdalen (M) och Ove Bucht (C) avslag till miljökontorets förslag enligt följande:

"Vi kan inte ställa oss bakom miljökontorets förslag angående "frigående höns inomhus". Medborgarförslaget handlar endast om burhöns och vi anser att miljökontoret går för långt genom att lägga till ett inköpsförbud på ägg från frigående höns inomhus. Produktionen är fullt laglig och vi ser därför inget problem med att kommunen köper in ägg från burhöns för den delen heller – vi skall inte bedriva symbolpolitik med skattebetalarnas pengar och miljönämnden har inte med djuretiska frågor att göra. Djurskyddet ligger på länsstyrelsen bord".

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	548
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	432

jankf20g

Bertil Bartholdsson (V) yrkar bifall till miljökontorets förslag.

Bertil Bartholdsson (V) och Hanna Goding (V) reserverar sig mot miljönämndens beslut till förmån för miljökontorets förslag.

Nihad Zara (M), Emil Åkerström (M), Per Tjärdalen (M), Gunnar Nilsson (KD), Susanna Lindberg (FP) och Ove Bucht (M) lämnar skriftlig reservation (bilaga).

Socialnämndens yttrande

I ramavtal som har tecknats för Luleå kommun finns EU-ekologiskt producerade ägg som alternativ till burägg. Socialförvaltningen har tagit del av inköpsavdelningens svar från Miljöstyrningsrådet (MSR) angående burägg alternativt ägg från frigående höns. MSR's uppfattning är att man kan jämställa EU-ekologiska ägg och ägg från frigående höns.

I ramavtalen har verksamheterna möjlighet att välja att köpa EU-ekologiskt producerade ägg.

Medborgarförslaget föreslår att kommunen fattar beslut om att av djuretiska skäl inte upphandla eller köpa in burägg. För att detta ska vara möjligt behövs en kommunövergripande kostpolicy med tydliga målsättningar och riktlinjer.

Socialnämnden beslutar

- avslå medborgarförslaget om att kommunen inte upphandlar eller köper in burägg med hänsyn till att ramavtalet möjliggör köp av EU-ekologiskt producerade ägg.

Vid socialnämndens sammanträde yrkar Stefan Tornberg (C), Folke Tuneström (V) och Ayse Duyar (MP) bifall till medborgarförslaget att av djuretiska skäl inte upphandla eller köpa in burägg.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	549
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	433

jankf20h

Stefan Tornberg (C), Folke Tuneström (V) och Ayse Duyar (MP) reserverar sig mot socialnämndens beslut.

Barn- och utbildningsnämndens yttrande

Skolmåltiderna ansluter sig till det svar som ekonomikontoret avgett. I skolmåltidernas budget finns inga pengar avsatta för ekologiska livsmedel. Vi väljer därför en kostnad för ägg på 18,59 kr per kilo. Inom skolmåltiderna köper vi in ägg i Bag in Box. Detta för att förebygga arbetsskador, genom att undvika att behöva knäcka hundratals ägg till exempelvis vid tillagning av pannkakor. Dessutom finns en viss risk för bandmask hos frigående höns.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen att avslå medborgarförslaget.

Ekonomikontorets yttrande

Inköpsavdelningen har kontaktat Miljöstyrningsrådet som arbetar för att bidra till en hållbar utveckling. Rådet stödjer företag och offentlig förvaltning i deras miljöarbete på ett strategiskt och kostnadseffektivt sätt. Deras uppfattning är att inte köpa burägg är samma som att köpa EU-ekologiska ägg, d v s ägg från frigående höns.

I de ramavtal som ekonomikontorets inköpsavdelning har tecknat finns ekologiska ägg som ett alternativ. Priset för ekologiska ägg är 39,91 kr/kg jämfört med priset för burägg som är 18,59/ kr/kg.

I Luleå kommun förbrukades under fjolåret ca 12 200 kg ägg och om Luleå kommun väljer att enbart köpa ekologiska ägg innebär det en merkostnad på 189 748 kr.

Eftersom gällande avtal ger möjlighet att köpa ekologiska ägg kan berörda nämnder (barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden) besluta att göra detta om man accepterar en högre kostnad.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-11-14	238	550
Arbets- och personalutskottet	2011-10-17	200	433b

jankf20i

Yrkanden

Anders Josefsson (M) och Karl Petersen (S) yrkar avslag på medborgarförslaget.

Nina Berggård (V) yrkar bifall till miljökontorets förslag.

Arbets- och personalutskottets förslag

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att

- avslå medborgarförslaget i enlighet med socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens förslag.

Reservation

Nina Berggård (V) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Carola Lidén (C) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Nina Berggård (V) och Annika Eriksson (MP) yrkar bifall till miljökontorets förslag.

Anders Josefsson (M), Thomas Olofsson (FP) och Karl Petersen (S) yrkar bifall till arbets- och personalutskottets förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på framställda yrkanden.

Kommunfullmäktige

Beslutsdatum

Paragraf

Sida

Kommunstyrelsen

2011-11-14

238

550b

Arbets- och personalutskottet

jankf20j

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

- avslå medborgarförslaget i enlighet med socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens förslag.

Reservationer

Nina Berggård (V), Carola Lidén (C) och Annika Eriksson (MP) reserverar sig mot beslutet.

Beslutsexpediering

Lena Ahlman, Miljönämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Ekonomikontoret